

מסרים לכל...

בעריכת הרב נחום גמליאל

לקח מהפרשה

"... כִּי בְּכָל לַחַי עֲבַדְתִּי אֶת אֲבִיכֶן: " (לא' ו')

אם היו שואלים אותנו מה הוביל את יעקב אבינו אל העושר הגדול שלו, ובאילו זכויות רכש את הונו העצום, יתכן והיינו תולים זאת בכך שהיה נוטר הברית, דבר המסוגל כידוע לכל טוב שבעולם. יתכן והיינו מסבירים זאת בכך שהיה יושב באוהלי תורה בצורה נפלאה ביותר, או מסיבות אחרות.

אבל הרמב"ם בסוף הלכות שכירות (פרי יג' ה' ז') כתב דברים ברורים בנושא וז"ל:

'וכן חייב לעבוד בכל כוחו, שהרי יעקב הצדיק אמר: 'כי בכל כוחי עבדתי את אביכן', לפיכך נטל שכר זאת אף בעולם הזה, שנאמר: 'ויפרוץ האיש מאוד מאוד'.

הרי לנו במפורש, שיעקב זכה לעושרו המופלג, רק בשל נאמנותו הגדולה בעבודה, ובכך שעבד את לבן בכל כוחו למרות שהאדון שלו לא היה 'האדם הישר ביותר בעולם' בלשון המעטה...

אנשים אחרים אם היו במצבו של יעקב, היו תופסים את אי יושרו של בעל הבית כעילה מספקת שלא לעבוד בכל הכוח ובכל הנאמנות, ועל אחת כמה וכמה כאשר מחליטים שהגיע הזמן לעזוב את בעל הבית הנוכל שלהם שאינו מפסיק לרמותם, בוודאי שינסו עתה לתפוס כל מה שרק אפשר, גם אם זה לא מגיע להם על פי כל דת ודין...

וראו מה שכתב בינחל אליהו על הפסוק 'וישלח יעקב ויקרא לרחל וללאה השדה אל צאנו'. וזה לשונו:

בא הכתוב ללמדנו חסידותו של יעקב אבינו עליו השלום עד כמה נזהר לקיים בנאמנות את שכירותו ללבן אף בשעה שהיה עומד לעזוב את בית לבן על פי הדיבור לא הניח צאן לבן אף לרגע קטן ללא שמירה שהרי עדיין היה רועה את צאן לבן הנותרות, אלא קרא את לאה ורחל השדה אל צאנו

(עפ"י עלינו לשבח)

סיפור על אבא חלקיה נכדו של חוני המעגל ונאמנותו למעביד: פעם אחת שלחו אליו זוג של תלמידי חכמים לבקש שיתפלל על הגשמים, ומצאוהו עובד בשדה. כשבירכוהו לשלום לא הפסיק ממלאכתו לשוחח אתם. לפנות ערב גמר את עבודתו, שם את כלי העבודה על כתף אחת, ואת מעילו על הכתף השנייה והלך הביתה. בדרך ראו החכמים כמה דברים מתמיהים בהתנהגותו. כשבא לביתו התפלל לגשמים עם אשתו, ומיד התחיל מטר יורד. בקשו ממנו החכמים שיסביר להם את הדברים התמוהים שראו בהתנהגותו. ואחת השאלות הייתה: מדוע לא הפסקת מעבודתך בשדה לענות לנו 'שלום' כשבירכונך לשלום? וענה להם 'משום ששכיר יום הייתי, ואסור לי להפסיד לבעל הבית'... נקודה למחשבה... לא מדובר במי שעזב את העבודה כדי לקנות בשוק, אלא עצירה של כמה שניות לענות שלום! יי"ר שנצליח בזה כולנו.

פינת ההלכה

קדושת המזוזה

א: במזוזה כתובות שתי פרשיות מהתורה על קלף, ויש בהן קדושה, ולכן צריך להקפיד על קדושת המזוזה.

ב: זהירות בקדושת המזוזה מועילה לאריכות ימים.

ג: אף שקובעים את המזוזה גבוה מהרצפה ומקפידים לכסות אותה בשני כיסויים, צריך להקפיד כמה שאפשר ממידת חסידות שלא להשליך דברים מזוהמים ליד המזוזה.

ד: גם מי שגר בבניין קומות לא יניח ליד המזוזה את הטיטולים המשומשים או את פח האשפה עד להשלכתם לפח, אלא יניח אותם במקום רחוק קצת ממנה.

ה: צריך להקפיד שמקומו הקבוע של סיר הצרכים של הילדים הקטנים לא יהיה סמוך למזוזה.

ו: גם דברים שאינם מזוהמים כדאי להשתדל שלא יהיה מקומם הקבוע ליד המזוזה. לכן אין להניח את המטאטא באופן קבוע ליד המזוזה. (ילקו"י שובע שמחות חלק א')

ז: נוהגים להניח את יד ימין על המזוזה, ואחר כך לנשק את היד כל פעם שעוברים ליד המזוזה, אפילו כמה פעמים ביום.

חכמת חיים: (מהספר שימחליה)

'המניע הפנימי לכתובה אינו ברצון להיות מובן, כמו בצורך להבין'

מהי אינטליגנציה רגשית? / חלק א'

בעבר קוטלגו אנשים על פי היכולות השכליות שלהם (IQ). כיום ברור שזה לא המדד היחיד בבני אדם. ישנם אנשים מוכשרים ביותר שאינם יכולים להביא את כישרונותיהם לידי ביטוי בגלל 'אי אינטליגנציה רגשית'.

מהי אינטליגנציה רגשית? יכולת שליטה ברגשות, יכולת ניהול תקשורת זורמת, יכולת הגיב תגובה עניינית ופרופורציונאלית לנעשה, התבונה להחליט מתי להיות 'חס' ומתי צריך להיות 'קשוח יותר', מתי לכעוס ומתי להעמיד פני כועס.

אינטליגנציה רגשית פירושה גם היכולת לקבל ביקורת ולהשמיע אותה ברוגע. היכולת לדעת מתי 'להילחם' ומתי לוותר, מתי להתעלם ומתי להגיב, היכולת לחוש מתי החברות חונקת ומתי כדאי 'להדק קשר'.

אפשר לומר שההגדרה במשפט אחד היא: היכולת לשמור על האיזון הנכון בין השכל לרגש. בשבוע הבא אי"ה נרחיב על הקשר בין אינטליגנציה רגשית לחינוך ילדים. **שבת שלום, שושנה.**

"ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו, הפעם אודה את ה'..." (כ"ט לה')

על שלשה חושים לא מברכים: על מראה שמיעה ומישוש. מי שרואה מראה יפה, שומע נעימות ערבות לאוזן, לא מברך על כך שום ברכה. אך על חוש הריח ישנה ברכה. לכן בראובן המורה על ראייה 'כי ראה ה' בעיניי ועל שמעון המורה על שמיעה 'שמע ה' כי שנואה אנוכי ועל לוי המורה על המישוש הפעם ילווה אישי אלי, אין ברכה. רק ביהודה שעל המשיח שיוצא ממנו כתוב 'והריחו ביראת ה'" היא חייבת בברכה ולכן כתוב: 'הפעם אודה את ה'.

(משך חכמה)

סיפור לשבת

לותר על 25 מליון דולר - קובי לוי

איך הייתם מרגישים אילו קיבלתם בדואר מכתב מעו"ד אמריקני, ובו הוא מבשר לכם כי זכיתם בירושה ע"ס 25 מליון דולר?! 25 מליון דולר!!! זה סכום בלתי נתפש לאברך מן השורה, המטופל ב- 10 ילדים, חלקם נשואים, העמוס בחובות לגמ"חים, לבנקים וכו' וכו'. ובכן, שמואל זמירסקי קרא את המכתב הממוען אליו, ישר והפוך 10 פעמים לפחות, ומראות ילדות חלפו לנגד עיניו... אבא ואימא שלו חיבקו אותו חזק. השוטר הנאצי שניצב בסמוך, האיץ בהם לסיים את הסצנה המשפחתית. דמעות ניגרו כמים. שמואל בן השלוש, היה קטן מכדי להבין, אבל ליבו הקטן, לב יהודי, קלט שמדובר בשעה קשה עבור כולם. עיניו של הגרמני ירו גיצים של שנאה. שמוליק רצה להישאר עם אימא, הגיונו הילדותי קלט שדבר רע הולך להתחולל פה...

הנאצי קרע את אמו מעליו, ודחפה אל המשאית, המשאית החלה לנסוע, ואימא נעלמה מעיניו לנצח. אבא חזר איתו לגטו, אך רופא המחנה דרש את התינוק. אבא התחנן "תשאירו אותנו אצלי". הרופא המרושע, בעט בו, ונטל באכזריות את שמואל. אבא שכב על הרצפה שותת דם ובוכה "שמואל! שמואל!" זעק, "תמיד תזכור את אבא ואימא". שמואל הועבר לציפורני המיסיון. שם גזזו את פאותיו וענדו צלב כבד על צווארו. למרות גילו הזעור, הבין שמואל שהוא בעצם אסיר. הוא יהודי! הוא היה ילד נוח ועדין ושיתף פעולה עם הכומר הגדול. הייתה לו ברירה? לא היו לו מספיק ידיעות וכוחות נפש להתנגד.

ארבע שנים אחר כך, הגיע למנזר רב עם זקן ארוך ולבן ועיניים טובות לב. הייתה זו שעת ארוחת הצהריים, כ- 200 ילדים שבויי המיסיון ישבו שם. היו שם גם רוסים, קווקזים, יוגוסלבים... הרב אמר "בוקר טוב ילדים", ואז הוא זעק במלוא גרון "שמע ישראל השם אלוקינו!". ליבו רטט, הוא הכיר את המלים הללו. אימא הייתה אומרת אותו כשהייתה משכיבה אותו לישון. "השם אחד" סיים שמואל את המשפט בקול רועד. הוא לא היה היחיד, היו עוד כמה כאלה סביבו. הרב קרא להם. הם ניגשו אליו והוא ליטף את ראשיהם. "מתוקים שלי" אמר "אתם יהודים. עכשיו אני לוקח אתכם לארץ ישראל, שם ילמדו אתכם את כל התורה כולה". אושר הציף את ליבו. הוא חיבק ונישק את הרב ובכה ובכה. "אין לי אבא, אין לי אימא, אין לי משפחה, אבל יש לי את הרב היקר הזה, ויש לי גם קריאת שמע", כך חשב בליבו. שמואל הגיע ארצה, למד בישיבה, והפך לתלמיד חכם.

במהלך המלחמה, הכיר אביו גויה גרמניה, שהציעה להינשא לו, כדי להצילו מציפורני הנאצים. התרגיל הצליח, אביו נמלט מן הגטו וניצל, אך המשיך לחיות אתה גם אחרי המלחמה. שמואל שמע שאביו חי, מתגורר בארה"ב ונשוי לנוצרייה. הם נפגשו, אך המפגש ביניהם היה צונן משהו, ורק כשנפרדו, שמואל הרגיש שליבו קרוע בקרבו. אבא לא שרד עם אמונה. הנאצים ניצחו אותו. הקשר ביניהם היה רופף ביותר. מכתב פה ומכתב שם. הוא הביט שוב במכתב "מיסטר שמואל זמירסקי, אני מצטער להודיעך כי אביך משה זמירסקי, ובשמו הנוצרי סטפן קלימפטון נפטר. צו הירושה שיש בידי, מעביר לרשותך 25 מליון דולר, מתוך 50 המיליון שהיו לאביך. אביך לא נקבר, עליך ליצור קשר עם אחיך ריצ'רד קלימפטון כדי לתאם ביניכם את הקבורה. על החתום פיליפ גולדשטיין עו"ד".

ריצ'רד, אחיו הגוי, התעקש לקבור את האבא בבית קברות נוצרי. ושמואל התחנן "אבל אבא יהודי...". המאמץ לקבור אותו כיהודי קיבל משנה תוקף כשנודע לשמואל שבראש השנה וביום הכיפורים היה אבא מגיע לבית הכנסת הסמוך ושוהה שם כמה שעות. הוא לא היה מומר, נותרה בו אמונה באלוקי ישראל. עובדה! אך האח הגוי התעקש. שמואל התעקש. דרך ללא מוצא. אחיו הגוי היה מתוחכם, הוא הבין ששותפו לירושה מעוניין מאד בקבורת אביו בקבורה יהודית והציע עסקה: "אני מוכן לקבורה יהודית רק בעבור ויתור על כל חלקך בירושה...". שמואל שאל את אחד מגדולי הפוסקים שבדור מה לעשות. "הירושה עדיין אינה שלך" הסביר הרב. "לירושה יש שלושה שלבים. השלב הראשון צורכי הקבורה של הנפטר, אחר כך ישמש הממון למימון מזונותיה ומגוריה של האלמנה, ולבסוף תחולק הירושה בין היורשים. נכון לרגע זה, הממון שהותיר אביך, צריך לשמש אותו ורק אותו, כדי להביאו לקבר ישראל". ענה הרב. גם במחיר 25 מליון דולר?! "כן" - השיב הרב - "קבר ישראל שווה כל מחיר! ההלכה מחייבת שהממון של הנפטר יועמד לצורך הקבורה ההגונה והקדושה של יהודי...". ושמואל ויתר. "זה הכבוד היחידי שיכולתי לעשות עבורו" ניגב את דמעותיו אל מול עיני הרב. "לא זכיתי לשהות במחיצתו ב- 50 שנה האחרונות, אני מאמין שבשמים יעריכו את הכבוד שנתתי לאבא אחרי מותו..."